

GORENJEC

Političen in gospodarski list.

Stane za Kranj z dostavljanjem na dom 4 K, po pošti za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za Nemčijo 4 marke, za Ameriko 2 dolarja. Posamezne številke po 10 vin. — Na naročbe brez naročnine se ne ozira. — Uredništvo in upravištvo je v hiši števil. 173. — Izdajatelj: Tiskovno društvo v Kranju. — Odgovorni urednik: Lavoslav Novak. — Rokopisi naj se ne pošiljajo prepozno.

Izhaja vsak petek
: ob petih zvečer :

Inserati se računajo za celo stran 50 K, za pol strani 30 K, za četrt strani 20 K. Inserati se plačujejo naprej. Za manjša oznanila se plačuje pet-vesto 10 vin., če se tiska enkrat, za večkrat znaten popust. Upravištvo naj se blagovoljivo pošiljati naročnina, reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Slovenci na Brezjah.

Veliko romarjev so že videle Brezje, pa toliko še ne, kakor zadnji ponedeljek zvečer in v terek zjutraj. Cerkev je bila nallačeno polna, pa še trikrat premajhna. Vse je molilo in pelo. V najhujšem času so se zatekli Slovenci z zaupanjem k mogočnim pomočnicim in izročili sebe in one na bojnem polju v njeno varstvo. Iz raznobarnih žarnic narejeni napisi na pročelju cerkve so spominjali na cesarjevo 85 letnico. Očarano je bilo vse ljudstvo, ko se je zalesketalo okoli cerkve 3600 električnih žarnic in ko se je začela pomikati ob 10. uri zvečer po polju procesija z Najsvetejšim. Ob dveh zjutraj je imel sv. mašo preč. g. kanonik dr. Lampe in potem je bilo do pontifikalne maše, katero je imel presvitli knezoški ljubljanski, še blizu 100 maš. Izpovedanih in obhajanih je bilo silno veliko. Presvetli je vstrajal v izpovednici ves noč in vse jutro. Pred veliko mašo je imel lep govor dr. Lampe v cerkvi, pred cerkvijo pa isti čas dr. Korošec, zastopnik štajerskih Slovencev. Mogočno so vmes gmeli topovi z bojišča, kar je delalo silovit vtis na množico. In zopet se je oglasila pesem „Marija, k tebi uboge reve“. Po veliki maši je bila pred cerkvijo ovačija c. kr. okrajnemu glavarju in deželnemu glavarju. Slavnost je uspela krasno.

Na brzojavno izročeno udanostno poklonitev udeležencev narodnega romanja je došla deželnemu glavarju dr. Šusteršiču sledeča brzojavka: Schönbrunn: Nj. ces. in kr. apostolsko Veličanstvo se najprisrčneje zahvaljuje na božji poti Marije na Brezjah zbranim slovenskim romarjem za pobožne molitve in za izraz zveste udanosti. — Na najvišje povelje: baron Schiessl.

Darujte za „Rdeči križ“!

PODLISTEK.

„Svega po malo“ iz vojne.

(Napisal vojni kurat J. Hafner.)

Ker že ne vem, kaj početi danes, četrti dan koniumaca, ki sem mu zapadel vsled sumnje, da se me je prijela kolera, vpadel — ne pero, ker ga nimam pomočiti drugam kot v črno kavo, ki pa v vojski ne piše — vzamem torej svinčnik v svojo desno roko, da vam Gorenjecem, ali pravzaprav bolj Gorenjkam, ker je vse, kar nosi hlače in še nima golih čeljusti, šlo v krvavo vojno, da vam torej napišem kaj od vojne. Postavim pa besedo tako in pravim: Vojna je vse na glavo postavila. Najprej vas same kličem na pričo, da je res tako. Kar je bilo prej po dvoje za en groš, to zdaj eno stane dva groša. Kruh, bel, pšeničen, iz ničle, se je nekaj po tleh valjal, zdaj bi pa črnega mnogi radi pobirali, če bi kje zastoj ležal na cesti. Prej so se otroci staršev bali, zdaj se stari otrok boje. Nekaj se je samo Kroparjem tako godilo, da sta bila dva potrjena, če je šel eden na nabor, zdaj se pa povsod tako godi. Včasih so govorili, da je kmet neumen, zdaj pa pravijo, da je najbolj prebrisan, ker zna v cenah posnemati druge stanove. Tudi je bilo preje kmeta preveč, zdaj ga je pa premalo. Pa še nekaj. Marsikatera izmed vas, ki je vsak dan desetkrat na ves glas povedala, da je „dedca sita“, zdaj na tihem za njim joka in moli, da bi še kdaj nazaj prišel. Zdaj pa poslušajte, kaj je tu v vojski narobe.

Jaz sem, hvala Bogu, zdrav in nepoškodovan. In vendar moram zdaj, ko je vsled kolere precej

Italijansko bojišče.

Sicer so bili že v raznih stoletjih hudi boji ob Soči, a tako ljutih in krvavih bojev, kakor so sedaj ob Soči, ne pozna svetovna zgodovina. Zadeli sta tu skupaj vroča italijanska in junaška slovensko-hrvaška kri, trčili sta skupaj hinavščina in pravica. Ko bi še živel pesnik Gregorčič, ki je čudovito krasno in točno v proroškem duhu opisal te boje v pesmi „Soči“, bi danes vzel dejstvo in napravil pesem o junaški „Straži na Soči“.

Dne 16. avgusta je italijanska artiljerija po daljšem odmoru zopet začela streljati na tirolski bojni črti, in sicer na prelazu Tonale in na planoti Folgarija. Italijanski napadi so bili odbiti. Ogenj italijanske težke artiljerije na tirolske utrbe je trajal dne 16. avgusta ves dan. Nekateri oddelki Italijanov so dospeli do Carcana, pa so bili vrženi nazaj.

Ponesrečil se je italijanski napad dne 16. avgusta tudi na ozemlju južno od Krna in sunek proti naprej štrlečemu delu Doberdobske planote.

Na morju je neko naše pomorsko letalo dne 15. avgusta popoldne metalo bombe na štiri obrežne utrbe pri Benetkah. Razen ene so razpočile v utrbah vse vržene bombe. Pet sovražnih letal je zasledovalo naše letalo. Vsled ognja strojne puške sta bila dva sovražna letalca prisiljena, da sta se morala vrniti; kmalu potem še dva, le eden letalec je šel za našim letalcem do bližine istrskega obrežja, kjer se je moral obrniti, ne da bi bil dosegel kak uspeh. Naše pomorsko letalo se je vključ v ljutemu sovražnemu obstreljevanju, ki je prihajalo iz bojnih ladij in utrb, vrnilo nepoškodovano. — Pač pa so Italijani dne 12.

avgusta potopili v južnem Jadranskem morju naš podvodni čoln „U III“, enega častnika in 11 mož s čolna so Italijani vjeli.

Na primorski fronti so dne 16. avgusta Italijani nadaljevali svoje sunke med Krnom in Tolminom z močnejšimi silami, bili so pa povsod krvavo odbiti. Dobrodska planota je bila ta dan zopet pod ljutim ognjem topov.

Z bojišča ob spodnji Soči.

Miško piše (14. avgusta): V terek so bili napravili Polentarji na nas hud napad, pa so se opekli. Bil je pri napadu udeležen prvi gardni polk grenadirjev iz Rima. Poizkuse so delali od poldvanajstih do polšestih popoldne. Med tem časom je naša baterija izstrelila 1012 krogelj. Streljalo je pa tu z nami vred še pet drugih baterij. To je bil živ pekel!

Vspreh boja je bil ta, da smo vjeli 150 Italijanov, drugi so pred nami obležali in le malo jih je ubežalo. Drugo jutro sem šel na bojišče in se splazil v strelne jarke. To je bila grozna slika! Nikoli nisem bil plašljivec, a tačas mi je mrzel pot tekel po obrazu. Hodil sem med kupi laških trupel. Nič kaj varno ni bilo tam. Komaj sem odšel, so že zopet začeli brenčati šrapneli. V dolini pod hribom sem naštel 49 mrličev, ki so grozno razmesarjeni ležali po tleh. Po rokah in po obrazu so bili vsi črni kot oglje. Zraven so kopali za-nje veliko jamo.

Sinoči smo pa zopet imeli čeden večer. Vso noč smo delali s topovi z dobrim uspehom in niti ena ure nisem mogel zaspati. Z božjo pomočjo se vse prestane.

dela zame, v šupi, kjer stanujem, pet dni ležati, jesti in piti, pa dolgočas pasti. Da boste raje verjeli, vam bom razodel, zakaj. Eržen France iz Dražgoš, Bog mu daj dobro, zakaj bil je prav dober in krščanski frajtar, je dobil kolero, ki je samo vodo prešala iz njega. Sam me je prosil naj ga previdim, kar sem tudi storil, četudi bi gospod Avdim doma to še bolje naredil, ker jaz ga nisem mogel obhajati. V dolgem hlevu na slami je ležal France, v eni roki je sukal rožni venec, včasih je poiskal s suhimi prsti lep križec poleg sebe v slami in ga poljubil, v drugi roki pa je držal mašne bukvice. Ko ga odvežem in pomazilim, vzame iz svojih bukvic eno podobico za deset kron in jo moli vame ter zahteva, da jo vzamem za sv. maše. Jaz se branim in mu razlagam, da mašujem in molim tako ali tako za vse žive in mrtve soldate našega cesarja. On pa le ne odneha. No, sem si mislil, če je tako, da bi imel žalosten biti, če jaz denarja ne vzamem, pa naj bo. Če nič težjega ne zahteva, pa daj. Ta podobica me je kot tečje ne zahteva, vrgla v hišni zapor. Pa, kakor sem včasih v miru zastoj želel, da bi mogel kdaj potegniti počivanje vsaj takole do osmih, tako si zdaj že želim, da bi smel vsaj ob desetih vstati.

Maševati smo morali duhovni vedno v cerkvi, pa še tam ne pri vsakem stranskem oltarju, ker nima vsak katuna. Zdaj pa mašujemo povsod, kjer si kak višji spomni; največkrat v gozdih, na planinah (prej, ko smo še plezali po Karpatih), pretečeno nedeljo sem pa v šupi poleg hleva, kjer je po svoje pela krava. Pridigali smo (vsaj mene so se farani v tem oziru bali) po tri četrt ure, zdaj pa pravijo, da je deset minut predolgo.

Ko so bili sedanji vojskovalci še doma, je večina izmed njih bolj redko imela meso na mizi. Zato so želeli mesa kot najboljše jedi. Zdaj pa ga imajo vsak dan, kakor Judje v puščavi, a zdihujejo po žgancin, krompirju in repi, kakor Mojzesovi Judje po egiptovski čebuli. Kdor zdaj v vojni prenaša posledice samega mesa, nikoli več ne bo tako visoko cenil te dobrote kot nekaj.

Včasih za nas preneha krvavi boj. Gremo malo nazaj v kako vas počivat, dokler nas iznova ne postavi na nogo povelje: v boj! In tedaj se dvignemo iz hlevov, šup in vrtov, vstanemo z njiv in travnikov in suhih grabnov, poobesimo nase svoje stvari in se vstopimo v dolgo vrsto. Po štirje v eni vrsti, sami moški, niti ene ženske, v lepem redu, lepo tiho gremo, kakor se spodobi, naprej do boja, kjer vemo, da jih bo po dolgem in mučnem trpljenju ostalo toliko in toliko, da bo ranjenih prišlo nazaj dvakrat, trikrat toliko in bodo ostali zopet trpeli hudo vsaj par tednov. Vsak ve, kaj ga lahko zadene in kaj bo gotovo moral prestati. Jaz pa kadim kot zadnji v tej dolgi vrsti pipo na konju in premišljujem. Pred letom v tem in tem času so bili ti ljudje doma. Stali so mnogi izmed njih za plotom, ali gledali iz gostilne in se norčevali iz mimoidoče procesije. Opazke, neslane in bogokletne, opazke o neumnosti nekaterih ljudij, ki še drže z Bogom, ki še molijo po cesti, med tem ko se spodobi dandanašnji na javnih prostorih samo še kleti in klafati, take in podobne, duhovite in neslane, so obsipale procesijo. V procesiji pa so se skrivali redki fantje za široke hrbte starih mož in sključenih starčkov, ki so ropotali z rožnim vencem ob palici, in premikali v molitvi prazne čeljusti.

Rusko bojišče.

Vzhodno od Buga so prodirale dne 13. avgusta zvezne armade in so podile pred seboj zadnje ostanke Rusov. Avstrijci so šli ob obeh straneh železnice Lukov—Brest-Litovsk in prišli zahodno in južno od Mjendiržeca. Nemške čete so pa dobile okolico Višnice in prodrle čez Vlodavo. Drugi dan so se Rusi na celi bojni črti vzhodno od Buga zopet ustavili v pripravljenih postojankah. Zvezne armade so jih napadle in na več krajih premagale. Nato so se pa Rusi zopet umaknili. Nemci so prekoračili cesto Radzin—Davidi—Vlodava.

Severno od spodnjega Vieprža so avstrijske čete dne 15. avgusta vzele Lukov in prekoračile Bistrico zahodno od Radzyna. Prejšnji dan so pa Nemci na več krajih potisnili Ruse nazaj med rekama Tiesmenico in Bugom.

Od Buga naprej so naši Ruse hitro zasledovali zahodno od Biale čez Klukovko. Pokrajino ob Biali so zasedle čete nadvojvode Jožefa Ferdinanda, premostile so potem Kržno in jo 16. avgusta prekoračile. Čete generala Kövesa so potisnile Ruse čez gorajo Klukovko nazaj proti Brest-Litovsku. Ob Biali so Rusi zažgali mnogo vasij.

Pod poveljstvom generala Arza so 17. avgusta prodrle naše čete do Dobrinke, 20 km južno zapadno od Brest-Litovska. Pri Piščacu so zadnje ruske čete vrgli ogrski domobranci. Armada Jožefa Ferdinanda je pa prodirala na Janov ob Bugu. General Köves je vrgel Ruse pri Konstantinovu čez Bug. Severno od dojnega Buga se je pa bojevala skupna naša in nemška kavalarija.

Iz Lublina se poroča: „Ko so avstrijske čete zasedle Lublin, je bilo po mestu veliko veselje. Vojaške godbe so igrale koračnice in mesto je bilo v zastavah. Dne 5. avgusta dopoldne je prišel v mesto poveljnik četrte armade nadvojvoda Jožef Ferdinand. Popoldne je prišel na trg, kjer je igrala godba. Tja je prišel tudi njegov brat in tako sta dva avstrijska nadvojvodi mirno sedela vpricho obilnega občinstva. Ko je pa car bil v Lublinu, je drčal mimo v avtomobilu, da so ljudje komaj vedeli, kdo je car. Pozdravljali so večinoma njegovega adjutanta, ker je imel na klobuku visoko perje.

* * *

Severno od Njemena od Aleševa do Kovarska so se razvili dne 14. avgusta novi boji. Nemške čete so vzele utrjeni gozd Dominikanko in vjele 350 Rusov. Na črti med Narevom in Bugom so napravili Rusi odpor. Severno od trdnjave Novo

Pridne ženice so brez sramu na g'as molile sv. rožni venec, dekleta pa so skrivaj skozi bele zobe pele litanije vseh Svetov, v strahu, da bi jih ne opravljal kdo kot tercijalke. Tako so se pomikale ob hladnih, svežih jutrih, med petjem in cvetjem lepe domovine, prošnje in druge procesije po eno uro od začelka pa do konca. Da, tako je bilo in nič drugače. Kako pa je zdaj? No, kakor mora biti.

In kako mora biti? Zdaj jahata zadej zdravnik in duhovnik, da postrežeta tistim, ki omahnejo iz procesije in se sesedejo ob poti. Nihče ne stoji več ob potih, da bi delal opazke, kajti procesija se pomika — ne v cerkev, ampak — na pokopališče in v bolnišnico. Samo duhovnik in zdravnik zadej delata opazke, katerim se pa nihče ne smeje smejati. Kdo bi se tudi mogel norčevati iz teh trpinov, ki nesejo težo na svojih ramah, ki čutijo praznino v svojih želodcih, sušo v svojih grlih, trudnost v nogah in slutnje v prsih. Nobeden se ne skriva, nobenega ni sram; komaj kdo kaj misli. Morebiti kdo celo poltiho zakolne, prekolne svitlo solnce, ki mu suši kri, deželo, ki mu ne daje sence in vode, a zato polni s prahom usta, nos, oči, zemljo, ki ga najprej muči, potem pa še hoče požreti. Jaz pa se zdaj čudim skrivnostim človeka in moči božje volje. Prej skoraj same ženske, ko je procesija peljala eno uro v krasnem jutru v prijetni božji hram in je bilo najhujše, kar je človeka moglo zadeti, pet minut daljša pridiga kot ponavadi; zdaj pa sami moški, sami mladi in postavni moški, katerih nobeden ne ve, če bo še kdaj hodil doma za procesijo. Res, čudna so pota Previdnosti božje, res, vojna je vse na glavo postavila, ali bolje: prej je vse na glavi

Georgijevsk so Nemci vzeli z naskokom neko močno sprednjo postojanko in dobili v roke 1800 mož in štiri strojne puške. Čete generala Belova so pa vrgle Ruse nazaj pri Kobištu in vjele 2350 mož s štirimi častniki. Odbit je bil ruski napad iz Kovna in zopet je bilo vjetih 1000 Rusov, general Scholz jih je vjel 1000 in Gallwitz 3500 s 14. častniki in 10. strojnimi puškami.

Pri Kovnu so Nemci dne 15. avgusta vjeli 1730 Rusov. Prodrli so potem čez Nurec in Rusi so se umaknili iz svojih postojank od Nareva do Buga. Nemci so prišli dalje do Brdenska in vjeli 5000 Rusov. Pri trdnjavi Novo Georgijevsk so Ruse vrgli bliže utrdbam. Čez Bug so prišli Nemci zahodno od Brohišina. In proti Biali so se Rusi zopet uprli, a šlezjska deželna bramba je vzhodno od Lozice prodrla in sovražnika zasledovala. General Mackensen je pa prekoračil Bialo in Slovatiče. Vzhodno od Vlodave so nemške čete prišle na vzhodni breg Buga.

V okolici Kupiškov so 17. avgusta imeli Nemci uspešne boje, dobili so 625 vjetnikov in dve strojni puški. General Litzmann je vzel v naskoku južozapadne utrdbe Kovna. Vjeli so Nemci 4500 Rusov ter vplenili 240 topov in mnogo drugega orodja.

Armade generalov Scholza in Gallwita so potisnile Ruse med neprestanimi boji še bolj nazaj, vjele 1800 Rusov ter dobile en top in deset strojnih pušk.

Pri Novem Georgijevsku so 17. avgusta Nemci z naskokom vzeli eno veliko utrdbo in dve manjši. Na drugih frontah so tudi potisnili Ruse nazaj in jih 2000 vjeli ter si osvojili 19 topov in mnogo drugega materijala. Zmagovito so prodirale tudi čete Leopolda Bavarskega in Mackensenova armada.

Drugi dan je padla trdnjava Kovno z vsemi utrdbami. Vzeta je bila ponoči z naskokom vključ najtrdovratnejši ruski obrambi. Nemci so dobili nad 400 topov. Kovno šteje 75.000 prebivalcev, med njimi je polovica Židov.

Pred Dardanelami.

Angleži in Francozi pripravljajo nov velik napad na Gallipoli in hočejo na vsak način dobiti Carigrad. Za načelnika vzhodne francoske armade je bil imenovan general Sarraill.

Tripolis.

Nekaj libijskih rodov je ostalo Italijanom zvestih. General Ameglio je sicer pohvalil njihove poglavarje za zvestobo in udanost do novega

stalo, vojna pa bo ene položila v grob in postelj, druge pa zopet postavila na nogo.

Tam pri Košmierzynu je bilo, kjer je bil preresetan polk Janezov, pred šestimi tedni. Sedel sem v gozdčiču in pisal knjigo mrtvih, poleg mene pa so stokale žive sence. „No, kaj pa tebi, tepec, manjka?“ zaslišim glas zdravnika poleg sebe. In skušala se je zravnati pred njim klaverna podoba s šalo umazane vode v tresočih se rokah, ter je jokajoč izpregovorila: „Doktor I. se najpokorneje predstavlja kot prostak, enoletni prostovoljec . . . te stotnije in naznanja, da ima že dalj časa pokvarjen želodec.“ „A tako, Vi ste doktor?“ reče eden zdravnikov, drugi pa pristavi: „To mi dopade, ta izravnavajoča vojna pravičnost.“ Resnično, smilil se mi je ta človek. Propadel, sila shujšan obraz z orjaškimi očali, zataknenimi za velikimi uhlji, je gledal mrzlično iz umazanega, preširokega plašča, v katerem se je krivilo shujšano in oslabelelo telo. Široke hlačnice z rjavimi lisami blatne zemlje so opletale kakor mokre zastave okoli drogov po šibkih kolenih, ogromni komisni čevlji so ob glavnem šivu, ki je popuščal, kazali svetu, da je noga povita v umazane krpe. „Kaj pa ste v civilu, doktor?“ vpraša mlad kadet z nasmehom na gladkem obrazu. „Finančni uradnik pri deželnem namestništvu v P.“ „Tako, tako, pojdite ležat, pošljemo Vam črne kave.“ In sedel se je sin zlate Prage, z lepo karijero IV. činovnega razreda, v ušivi slami, med ranjenimi in bolnimi hlapci, ki so puhali vanj „srednjefine“ ogrske cigarete po krajcarju. Jaz pa sem ga gledal v duhu, kako je sedel leto dni prej v najfinejši praški kavarni „na Pfkopih“ in srebal črno kavo iz srebrne posodice ter listal po „Narodni Po-

kraljevega namestnika, vendar so odpeljali 200 libijskih družin v Sicilijo, kjer bodo internirane. Italijani se boje novih uporov.

Francoska.

Na Francoskem je nastal ropot v ministrtvu, ker se zadeve na Balkanu ne razvijajo tako, kakor so Francozi želeli. Francoska zbornica je bila za en teden odgodena.

POLITIČNI PREGLED.

General Borojevič izvrstno komandira našo hrabro vojsko ob Soči in umno brani, da Italijan ne more prodrati dalje v slovenske kraje. Ljubljanski občinski svet je zmagovitega generala Svetozarja pl. Borojeviča imenoval častnim občanom bele Ljubljane.

Slovenska Brda. Italijani so prej vedno trobili čez mejo, da ne bodo nič storili, če pridejo čez mejo. Tudi nekateri naši možje so menili, da se bodo Italijani vedli kot kulturni narod. Sedaj pa prebivalci povečane italije okužajo, kaj je italijanska kultura. Posebno veliko morajo trpeti Slovenci v Brdih, ki so bili vedno vrlji narodnjaki. Več duhovnov in učiteljev in sploh izobražencev je interniranih blizu Cremona. Dne 24. julija so pa pripeljali 600 civilnih prebivalcev iz goriške okolice v Turin.

V Gradežu se sedaj koplje italijanski kralj z generalnim štabom.

Italijani so zasedli Drač. Italijanske čete so dne 8. avgusta zasedle Drač in okolico. Glavno mesto Albanije je prišlo pod Italijo v siled osebnega dogovora Italije z albansko vlado.

Varšava pod nemško upravo. Glavno mesto Poljske je dobilo nemško upravo. Guverner je postal general Scheffler, ki je izdal oster ukaz proti vohunstvu. Golobe je ukazal pobiti, da ne bi prenašali pisem. Uvedel je evropski čas. Gostilne morajo biti zaprte zvečer ob 8. uri, gledališča pa ob 9. uri.

Romunsko žito. Iz Romunije se zopet sme izvažati žito. Sme se izvažati tudi petrolej, bencin je pa še prepovedan. Iz Rusije je prišlo v Romunijo mnogo trgovcev, ki kupujejo žito.

Ruski vjetniki. Ruskih vjetnikov je toliko, da Avstrija in Nemčija ne vesta, kam ž njimi. Na Češkem jih rabijo v premogovih jamah in jim plačujejo za delo v rovu na dan po 50 vin., vsak tretji dan pa dobijo kot priboljšek malo cigaretnega tobaka.

Angleška kraljica jokala. V nadškofjski cerkvi sv. Pavla v Londonu je bila dne 1. avgusta božja služba za zmago angleškega orožja. Med vso božjo službo je navzoča angleška kraljica jokala.

litiki“ in „Narodnih Listih“. Okoli njega slone na žametu visoki gospodje v črnih frakih, katerih visoki cilindri in črne rokavice se svetijo na medenih obešalih, ter se menijo o operi v „Narodnem divadlu“, o Čehovih poezijah in o manjšinskih bojih na Šlezkem. Vzdignejo se in se porazdele okoli biljarda, ko pa jim zlate ure pokažejo čas, nataknejo rokavice, pokrijejo cilindre in visokovzravnanj odjadrajo v urad, kjer jih s ponižnimi pokloni sprejme roj pisarjev in slug. In zopet sem ga videl na „Ferdinandovi trdi“, kjer je stopal, lahko se zibajoč v lakastih čevljih in z belim telovnikom ob strani dame z briljanti. Prišel je mimo stotnik, prijazno pozdravil, mu stisnil roko in hitel dalje. Doktor pa je vstopil z damo v bližnjo slaščičarno in naročil steklenico sekta in dunajske torte. In tako dalje sem ga gledal v duhu, kako je živel „vesely život pražsky“ in se čudil, da ga zdaj vidim tu v tej podobi. Spomnil sem se, da ni on edini, ki je storil tak skok iz mira v vojno in sem vzdihnil z besedami starega testamenta: Vanitas vanitatum (ničemurnost ničemurnosti)!

Kakor rečeno, imam večkrat priliko pogovoriti se s kranjskimi Janezi. Ravno te dni enkrat sem šel obiskat maroderje enega prapora. Pošalil sem se ž njimi, povprašal to in ono, spomnil jih na Gospoda vojskinih trum, nazadnje pa mi je padlo v glavo, da je izšel v začetku vojne v Ljubljani molitvenik s stanovskim poukom za vojake. Mnogo se je ta knjižica hvalila v časopisih, sam škof so jo ponovno priporočili. Vprašam po vrsti fante in može, ki so večinoma že nekaj mesecev po začetku vojne prišli z doma, če imajo kaj bukvic seboj. No, in? Med petindvajsetimi je

Zedinjenje balkanskih držav. Rimska „Tribuna“ piše: „Le ena stvar bi mogla zediniti vse balkanske države, ako bi namreč Avstrija in Nemčija poizkusili čez Srbijo priti Turkom na pomoč.“

Na Angleškem imajo posebnega ministra, ki skrbi za strelivo. Zadnji čas so izročili 345 tovarn, ki izdelujejo strelivo, njegovi kontroli.

Židje v sveti deželi. Misel, da bi imeli Židje zopet Palestino, utegne postati resnica. Leta 1881. je bivalo v Palestini okoli 30.000 Židov. Danes jih je 100.000 in imajo v lasti že 50.000 hektarjev zemlje. Ustanovili so mnogo šol, tudi poljedeljsko šolo in dvoje gimnazij.

Rusi se boje za Petrograd. Vtepli so si Rusi v glavo, da se bode sedanja vojna tako končala, kakor vojna s Francozi l. 1812. Mislijo, da Avstrijci in Nemci ne bodo mogli daleč priti in da bodo temeljito poraženi. Zadnje dni se je vendar začelo svetlikati jim pred očmi in že slutijo, da bode sedaj drugače. Knez Menčikov piše v „Novem Vremenu“, da je velik razloček med sedanjo vojno in med ono l. 1812, ter dostavlja, da ima nemška ofenziva za cilj Petrograd. Izguba Petrograda bi imela za Rusijo usodepolne posledice. — Ker se pa Rusi ne morejo več prav tolažiti z letom 1812 in nesrečno usodo Napoleono, so jih pa Angleži začeli tolažiti z letom 515. pred Kristusom. Takrat je Darij šel z veliko vojsko čez Bospor in Donavo nad Skite, bivajoče ob sedanjem Dnjestru in Dnjepru. Njegova vojska se je morala z velikanskimi izgubami vrniti, kajti Skiti, jahajoči na svojih malih in brzih konjih, so jih grozno izmučili. Herodot, ki o tem poroča, pravi: „Ne cenim Skitov visoko, a v eni reči so modrejši kot vsi drugi ljudje, kar jih poznam. Noben sovražnik, ki prodre v njihove pokrajine, jim več zdrav ne uide.“ Nekateri zgodovinarji menijo, da Skiti niso drugi kot sedanji Rusi.

NOVIČAR.

Iz Premišlja. Srečno smo se pripeljali v Premišelj. Svoje stanovanje sem našel popolnoma izpraznjeno; nič ni ostalo notri.

V Premišlju je malo ljudij, pa velika draginja. Žal mi je po Vašem lepem Kranju. Težko se bomo privadili v Premišlju.

M. Vasilkievič.

Pet sinov padlo. Nekemu tovarnarju na Češkem so padli v vojni štiri sinovi. Prosil je cesarja, da bi peti sin prišel iz vojne domov. Prošnja je bila uslišana, a preden je bil dostavljen odlok, je peti sin padel.

Še jeden. Župnik Josip Kukačka iz Ukev na Koroškem je bil v preiskavi v Gradcu in je veliko po nedolžnem pretrpel. Vse, česar so ga obdolžili njegovi nasprotniki, se je izkazalo neresnično in vojaško sodišče ga je vsled tega zopet izpustilo.

Imel eden „Molitvenik za otroke“ (Mohorj. Dr.), eden Kalanovo pismo, dva sta mi pokazala debel molitvenik, ki ga je založila firma Bizjak v Kranju, trije so imeli rožni venec, in eden je imel „tudi“ vojaški molitvenik, v katerem večkrat bere, kakor mi je povedal. Ker imam pravico svoje misliti, sem si tudi svoje mislil. Pogruntal sem namreč priliko o očetu, čigar mnogi otroci trpe glad. Pride pa mimo človek in da očetu kruha. Oče kruh vzame, ga poduha, potiplje in pokusi, pohvali in — zapre v omaro. O roci pa stradajo dalje. Kdor more razumeti, naj razume — in kar ima storiti, naj stori!

V vojni je dolgčas. Kadar pa je človeku dolgčas, počenja neumnosti ali otročarije. Zato tudi ljudje v tej dolgi vojni počasi postajajo otročji. Tam kjer pikajo kroglice in pokažejo kroglice, kjer kosi smrt „s ta veliko koso“, tam si pripovedujejo bradati možje basni, delajo pajace iz blata, napravljajo na utrdbah in zakopih vetrnice in ob studenčkih mline, ko se tam daleč za „Karpatami“, za ogrsko pustinja, na Lužah, na Mlakah, na Jezeru in bogvekejše še njih mali Mihci, Tončki in Janezki gredo „vojsko“, preganjajo Ruse, tepejo Srbe in pode Lahe.

Ravnokar, ko to pišem in premišlujem, kaj bi še povedal v dokaz, da je vojna vse na glavo postavila, se je tu prigodilo nekaj, kar kaže, da je nekaterim vojna celo glavo, ali vsaj možgane vzela. Tu v bližini se nahaja med obema vojnama črtama vodnjak, kamor hodita obe stranki po vodo, pri čemer se zgodi, da kdo tudi pade ali pa je vjet. Danes opoldne je prišel k temu vodnjaku mlad ruski vojak, da bi si natočil vode.

Nesreča na železnici. Med Podnartom in Kranjem je v ponedeljek zvečer vlak povozil nekega moža, ki je bil takoj mrtev.

Kolera. V Trstu in v Ljubljani se oglašajo kolera. Zbolelo je že več vojakov in nekaj civilnih ljudij.

Velike množine žita v Romuniji. Iz Romunije niso smeli lansko leto vsled prepovedi domače vlade ničesa izvažati. Zato se je tam nakopičilo obilno žito, tako da so kmetje odločno zahtevali, da vlada odpre meje, da bodo mogli prodati žito. Na prodaj imajo poleg lanske tudi letošnjo dobro letino. Koliko vse to znaša, se da posneti iz tega, da upajo da bodo mogli odpeljati vsak dan 1000 vagonov. Kranjci smo nasproti temu manj kot bajtarji, ker ob dobri letini se pridela na Kranjskem skupno vsega žita 7000 vagonov. Ali bo sedaj žito cenejše? Je vprašanje! Romunska vlada zahteva od vsacega vagona 600 levov (blizu 600 kron) colnine, in sicer v zlatu. Tudi romunski kmet in trgovec dobro vesta, po čem je pri nas žito. Vsi hočejo in bodo tudi naredili dober „gšeft“: romunska vlada in romunski kmet in trgovec. — Pa sedaj ne bo vojske z Romunijo! Morda, nekaj to kaže, da za prvi hip res ne — morda pa hočejo Romuni posnemati Amerikance: izvabiti nam denar, da bodo mogli s čim nameriti v nas svoje topove. Za Avstrijo bi bilo najboljšje, da bi opravila brez romunskega žita.

Star vojak. Baron Robert Walterskirchen, 76 let star, se je oglasil k prostovoljnim strelcem. Mož je bil sloveč lovec.

Ustanove za c. kr. mornariško akademijo. Admiral Haus se je kranjskemu deželnemu odboru iskreno zahvalil za napravo petih ustanov, s katerimi se bode pomnožilo število mornariških častnikov iz Kranjske. Admiral je odgovoril na brzojavko deželnega odbora v slovenskem jeziku.

Vojnim vjetnikom se smejo zopet pošiljati zavoji z jestvinami, ki ne tehtajo nad 5 kg. V tak zavoj se ne sme pridejati nobeno pismo in noben časopis.

Ustanove za slepce na Kranjskem. Neimenovana dobrotnica je deželnemu odboru izročila znesek 200 kron za slepce na Kranjskem. V isti namen je podarila gospa Marija Iskra, trgovka izpod Studora, znesek 100 kron, ki ga je potem župnijskega urada v Boh. Srednji Vasi poslala deželnemu odboru. Blagima dobrotnicama naj bo izrečena topla zahvala in Bog jima povrni, kar sta storili za olajšanje bede ubogih slepcev.

Kje se dobi bencin za mlatilne stroje? Ker potrebujejo kmetovalci veliko bencina za mlatev s kmetijskimi stroji, je c. kr. vojno ministstvo na vprašanje c. in kr. armadnega etapnega poveljstva v tej zadevi naročilo s telegrafskim razpisom z dne 27. julija t. l. št. 5/M 88/89, naj se prebivalstvo pouči, da se je takoj obrniti zaradi potrebnega bencina za mlatev do c. kr. poljedelškega ministristva na Dunaju, ki bo potrebne množine bencina prejelo od c. in kr. vojnega ministristva.

Nabiranje robidnih in jagodnih listov kot nadomestilo za čaj vojnikom. Ker je potreba še večja, kot v preteklem letu, in nam je dovoz zaprt, priporoča se za vojake kot nado-

mestilo za čaj nabiranje robidnih in jagodnih listov in sicer vsake posebej. Nabirajte jih ob suhem vremenu in posušite na solncu. Suhe liste potem zamotajte vsake posebej v vreče ali zaboje ter jih pošiljajte na naslov: Viktor Alder, Fabrik chemischer Produkte in Oberlaa bei Wien.

Razglas. Okrajno glavarstvo v Kranju, kot od c. kr. deželne vlade v to poverjena oblast, določa s tem za cel politični okraj Kranj do preklica za nadrobno prodajo mesa in špeha naslednje najvišje cene za en kilogram: a) goveje meso in sicer: volovsko meso K 3.60, meso krav in bikov K 3.50, vampi (očiščeni in oparjeni) 80 vin., pljuča 80 vin.; b) telečje meso in sicer: stegno, hrbet in pleče K 3.20, vrat in prsa K 3.—; c) svinjsko meso in sicer: hrbet in stegno K 3.50, rebra, vrat in pleče K 3.10, svinjska glava K 1.60, svinjska pljuča K 2.—, svinjski parklji 80 vin.; d) sveži svinjski špeh K 3.60. — Ako se vrši prodaja tega blaga v prodajalnah ali na stojnicah, morajo imeti obrtniki nabite najvišje cene v svojih prodajalnah oziroma na stojnicah. Kdor se ne ravna po teh predpisih, bo najstrožje kaznovan po določilih obrtnega reda za vsak posamezen primer z denarno globo do 1000 K ali z zaporom do treh mesecev. Ta razglas dobi moč z dnevom, ko se objavi. — C. kr. okrajno glavarstvo v Kranju, dne 14. avgusta 1914.

Razglas c. k. deželne vlade za Kranjsko z dne 9. avgusta 1915, št. 20.847, o cenah, ki se jih je držati pri prodajanju sena. V sporazumu s c. in kr. 5. armadnim etapnim poveljstvom določa deželna vlada do preklica, da se pri prodajanju sena v deželi Kranjski naslednje najvišje cene za meterski stot ne smejo prekročiti, in sicer: za prešano seno K 8.50, za rahlo seno K 7.50. Prestopki te odredbe se kaznujejo, v kolikor ne prihajajo v poštev strožja določila §§ 7 do 9 cesarskega ukaza z dne 1. avgusta 1914, drž. zak. št. 194, po ministrskem ukazu z dne 30. septembra 1857. l., drž. zak. št. 198, z denarjem od 2 do 200 K ali z zaporom od 6 ur do 14 dni. Ta odredba dobi moč z dnevom razglasitve. — V Ljubljani, dne 9. avgusta 1915.

Poziv. Kazaje na razglas c. kr. deželne vlade z dne 9. avgusta 1915 št. 20.847 o najvišjih dopustnih cenah pri prodajanju sena, se pozivljajo oni posestniki, ki imajo kaj sena na razpolago, da prepuste tisto seno proti odškodnini vojni upravi, seveda po cenah, ki so v gori označenem razglasu c. kr. deželne vlade določene. Ponudbe je staviti direktno na c. kr. 5. armadno-etapno poveljstvo. Opozarja pa se izrecno, da bi bila vojna uprava, če bi na ta način ne dobila zadostne množine sena, prisiljena seči po rekviziciji, katere pa se lahko izogne vsakdo, če da prostovoljno vojni upravi seno na razpolago. C. kr. okrajno glavarstvo v Kranju, dne 14. avgusta 1915.

Steckenpferd lilijno-mlečno milo

od Bergmann & Co., Tetschen ob Elbi

je čedalje bolj priljubljeno in razširjeno radi priznane vpliva proti pegam in dokazane nedosegljive vrednosti z ozirom na negovanje kože in telesne lepote.

Tisoči priznanih pisem. Mnogoštevilna odlikovanja! Pazite pri nakupu izrecno na znamko „Steckenpferd“ in na celi naslov. Cena 1 krono v lekarnah, drogerijah in parfumerijah itd. Istotako priporočila vredno je tudi Bergmanovo lilijno mazilo „Manera“ za ohranitev lepih in nežnih ženskih rok. Cena 80 v za tubo.

NOVEJŠE VESTI.

Novo Mesto, 17. avgusta. Zadnje soboto zvečer je strašna toča pokončala vinograde po Beli Krajini. Ljudstvo je jokalo.

Dunaj, 18. avgusta. Čete generala Arza so prepodile Ruse od Biale v trdnjavsko ozemlje Brest-Litovsk. Na zahodu trdnjave je sklenjen oblegovalni obroč.

Berlin, 18. avgusta. Generala Scholz in Gallwitz sta se približala železnici Bjelostok-Bulk. Pred trdnjavo Novo-Georgievsk sta bila vzeta še dva forta, vjetih je bilo 600 Rusov in zaplenjenih 20 topov. Vojna skupina Leopolda Bavorskega je po premaganem odporu Rusov z desnim krilom prišla na južni breg Buga. Mackensen je pa potisnil Ruse čez Bug, prodrl čez železnico in se bliža Brest-Litovsku z juga. Tu bo prihodnje dni odločilna bitka. Brest-Litovsk je za ruske čete veliko opiralnišče.

Varšava, 18. avgusta. Rusi so iz kraljevega gradu v 90. železniških vozovih odpeljali vso opravo v Moskvo. — Obesili so Rusi tri uradnike vojnega ministristva, ki so zakrivili izpraznitev Varšave.

Dunaj, 19. avgusta. Severno od Janova in in Konstantinova so si priborile nemške čete prehod čez Bug. Čete, ki oklepajo Brest-Litovsk, so prodrle do prve obrambne črte pri Rokitnu. V trdnjavi Kovno so Nemci vjeli še 30 častnikov in 3900 mož. Zahodno od Tikocina so šli čez Narev. Severno od Bjelska so prišli do železnice Bjelostok-Brest-Litovsk in vjeli 2000 Rusov. Dve utrdbi na severnem delu Novo-Georgievka so vzeli z naskokom, vjeli 1000 Rusov in zaplenili 125 topov.

Dunaj, 18. avgusta. Včeraj je bil ljut boj na primorski bojni črti. Na Goriškem so bili odbiti štirje napadi Italijanov na hrib Sv. Martina pod Zdravčino. Strahovit boj je divjal za tolimnske utrdbе. Tudi tu so se izjalovili štirje sovražni napadi. Brezuspешni so bili sunki na naše postojanke na vrhovih severno od Tolmina. Istotaki so bili tudi napadi na tirolskem obmejnem ozemlju.

Dunaj, 18. avgusta. Naše brodovje je v tretjič obstreljevalo od Italijanov zasedeni Pelagruž. Neki naš letalec je metal bombe in pišce. Porušen je bil svetilnik in ena postojanka topov in zažgani so bili šotori in lope. Italijanska posadka se je skrivala v streinih jarkih.

Dunaj, 19. avgusta. Italijani so zopet šestkrat navalili na naše utrdbе pri Tolminu, pa so vili zavrženi. Najmanj 600 Lahov leži mrtvih pred našimi jarki.

Berlin, 18. avgusta. Na francoskem bojišču se pričakuje važni dogodki. Angleži trde, da pošiljajo sedaj vsak dan 5000 vojakov na Francosko.

Berlin, 18. avgusta. Sinoči je nemško brodovje potopilo eno angleško križarko in enega angleškega rušilca. — Nemški zrakoplovi so zopet napravili napad na London in na važne zgradbe ob Temsi uspešno metali bombe, istotako tudi na plavže pri Woodbridge in Ipswichu. Zrakoplovi so se vrnili nepoškodovani.

Rim, 17. avgusta. Sv. oče je dobil lastno-ročno pismo od avstrijskega cesarja, ki mu čestita, ker se trudi za mir.

Rim, 17. avgusta. Miriditi so pod vodstvom Prenk Bib Dode v več bojih porazili Srbe in prodirajo proti Lješiu.

Turin, 17. avgusta. Mimo Turina je potovalo 35 francoskih letalcev proti vzhodu.

Atene, 17. avgusta. Pri volitvi predsednika zbornice je pristaš Venizelosa dobil 192 glasov, vladni pristaš pa 93 glasov. Venizelos je tedaj na površju.

Podučilo

o prometu z žitom in mlinskimi izdelki na podstavi tačasno veljajočih predpisov.

I. Za kmetovalce.

Zasega. 1. Pšenica, pira, rž, napolica, ajda, oves in kuzuza vsake vrste so zaseženi v prid državi. 2. Kmetovalec torej ne sme — ne gledé na izjeme, ki sledé spodaj nikakor razpolagati s svojim žitom zlasti ga nikomur drugemu prodati nego vojnemu prometnemu zavodu za žito (V. P. Z. Ž.). 3. Kmetovalec je dolžen svoje žito požeti (spraviti), ga omlatiti (koruzo robkati) in ga hraniti v takem stanju, da bo sposobno za mletje.

Izjeme. 4. Kmetovalec pa sme od svojega žita a) za svojo lastno potrebo in za potrebo pripadnikov svojega gospodarstva in tistih delavcev, katerim gredó prosta hrana in mlinski izdelki za mezdo, porabiti na dan 400 g žita za osebo; b) za setev potrebno žito, čigar množino naj določi politično okrajno oblastvo, porabiti za seme; c) izvirno semenje v plombiranih vrečah neposrednje prodati, ako ga je kakor gojitelja semenja poljedelski minister pooblastil za to in imenoval vojnemu prometnemu zavodu za žito, nadalje prvo dodatno setev plemenskih vrst in pripoznanega semenja prodati, toda le po vojnem prometnem zavodu za žito, in sicer kupcem, ki jih je imenoval temu zavodu; d) oves, ječmen, otrobe in pri mlačvi odpadajoče, za mletje nesposobno žito

(ki se pa sme dobivati le do 5%) in novo koruzo pokladati, in sicer ovsa 1 kg za konja na dan, ječmena svojega pridelka do 1/4 tiste množine, ki ostane po odbitku tega, kar potrebuje za seme. Otrobe v celi množini, ki se je dobila iz njegovega žita, določenega za lastno potrebo in semletega zanj, in razentega tiste otrobe, ki jih dobiva po vojnem prometnem zavodu za žito; pri tem ima pravico do polovice tistih otrobov, ki ustrezajo po predpisih za semlevanje žitu, odanemu vojnemu prometnemu zavodu za žito. Novo koruzo brez omejitve. e) do 1. dne septembra 1915. l. porabljati za osebe, ki imajo opraviti neposrednje s spravljanjem pridelkov, 500 g žita za osebo na dan.

Prodaja žita. 5. Kmetovalec je dolžen ostalo žito prodati vojnemu prometnemu zavodu za žito. Skupljevalci vojnega prometnega zavoda bodo imeli za skupljevanje izkaznico političnega okrajnega oblastva in žito se sme prodati le tem osebam, ki imajo izkaznico. 6. Vojni prometni zavod za žito je dolžen kupiti žito, ako ga ponudi kmetovalec v stanju, sposobnem za mletje.

Cene. 7. Pšenica ali pira: 34 K; rž: 28 K; pivovarski ječmen: 28 K; ječmen za krmo: 26 K; oves: 26 K. Ako se vzame pšenica pred 16. dnem septembra 1915. l., rž pred 16. dnem avgusta 1915. l. ali oves pred 1. dnem oktobra 1915. l., se plačujejo h gorenjim cenam naslednji prikladi: za pšenico do 31. dne julija 1915. l.: 4 K; od 1. dne avgusta do 15. dne avgusta 1915. l.: 3 K; od 16. dne avgusta do 31. dne avgusta 1915. l.: 2 K in od 1. dne septembra do 15. dne septembra 1915. l.: 1 K. Za rž do 31. dne julija 1915. l.: 2 K; od 1. dne avgusta do 15. dne avgusta 1915. l.: 1 K. Za oves do 30. dne septembra 1915. l.: 1 K. 8. Cene ter prikladi se umevajo za metrski stot od postaje, kjer se naklada, ako je pa mlin ali skladišče bližje, od mlina ali skladišča. 9. Kupnino je treba plačati v gotovini kadar se vzame blago. Ako pa vojni prometni zavod za žito ne vzame žita takoj, kadar sklene kup, mora dati plačilo na račun do višine 50 odstotkov kupnine in plačati ostanek tedaj, kadar vzame žito. 10. Ako se kmetovalec brani prodati žito, mora določiti politično okrajno oblastvo, ali se upravičeno brani ali ne. Ako ni upravičeno, da se brani, mora politično okrajno oblastvo lastnika pozvati, naj proda žito. Ako kmetovalec kljub temu pozivu odreče prodajo, se izvrši prodaja prisilno za 10 odstotkov pod najvišjo ceno. 11. Prikladi se plačajo le tedaj, ako se je žito dejansko izročilo na na nakladalno postajo, mlinu ali skladišču, ki ga je določil V. P. Z. Ž., prikladi torej ne veljajo, dokler je žito, če tudi se je kupilo, še v hrambi prodajalca.

Prestopki. Z ozirom na stroga kazenska določila (zapor do enega leta in denarna kazen do 20.000 K) se mora najživeje svariti pred vsakim prestopkom obstoječih predpisov.

II. Za mlinarje.

1. Mlinar je dolžen semlevati žito, ki mu ga je izročil vojni prometni zavod za žito, natančno po navodilih zavoda (podružnice) ali tistih, ki imajo od njega naročilo. 2. Mlinar, ki melje za za plačilo, sme semleti le žito, ki mu ga je izročil kmetovalec, da založi svojo lastno potrebščino, in mora pisati knjigo zabeležnico, iz katere morajo biti razvidni ime in stanovišče posestnika žita za mletje, vrsta in množina tega žita, iz tega žita dobljeni mlinski izdelki na dan, katerega se izroči. Žito se ne sme sprejemati namesto meljarine. Tudi se za izročeno žito ne sme zamenjati gotova moka. 3. Drugi mlinarji smejo mleti le žito, ki jim ga je odkazalo oblastvo, V. P. Z. Ž. (podružnica) ali tisti, ki jim je to naročil V. P. Z. Ž. in ki imajo izkaznico, drugega žita pa ne in oblastvo jih lahko prisili, da pišejo knjige zabeležnice po vzorcu, ki ga predpiše to oblastvo. Drobiti pa smejo tudi žito, ki ga je kmetovalec oddal za lastne namene krmljenja. 4. Tistim mlinom, ki so z V. P. Z. Ž. v trajnem pogodbenem razmerju, odkazujejo žito v semlevanje podružnica V. P. Z. Ž. ali tisti, ki imajo naročilo od njega (pogodbeni mlini). 5. Tistim mlinom, ki niso v takim pogodbenem razmerju, izroča žito v semlevanje politično okrajno oblastvo ali po njegovem nalogu tisti, ki imajo naročilo V. P. Z. Ž. in ki imajo izkaznico, in v ta namen morajo izdati političnemu okrajnemu oblastvu predpisano (okrajni mlini). 6. Ceno za žito, ki se prevzame, določí V. P. Z. Ž. 7. Mlinski izdelek se ne sme izročiti nikomur drugemu nego tistemu, ki ga je določilo oblastvo ali V. P. Z. Ž. Isto velja gledé otrobov. 8. Mlinski izdelki se smejo oddajati le

po ceni, ki jo je določil minister za notranje stvari (prodajna cena V. P. Z. Ž.) in v kateri bo vpoštevana meljarina. 9. Ako mlin ne izpolnjuje prevzetih dolžnosti, se mu odvzame semlevanje, ne gledé na kaznivost mlinarja. — Na Dunaju, meseca julija 1915. l.

Vsem županstvom naznanjamo, da se dobe „Potrdila o istovetnosti - Identitätsbescheinigung“ v tiskarni „Tiskovnega društva“ v Kranju, po 3 vinarje komad.

Pozor, članice Marijinih družb!

Izšel je v naši tiskarni Bleiweisov družbeni molitvenik: „Hči Brezmadežne“, ki obsega okrog 450 strani. Oblika je ista kakor pri „Tolažba dušam v vicah“. V prvem delu je ponatisnjen stanovski pouk, katerega so v prvi izdaji Slovenke z velikim navdušenjem sprejele. V drugem, novem delu je bogat marijanski molitvenik, ki nudi poleg drugih posebno veliko obhajilnih molitev in vse za družbe potrebne molitve. Pesmi je nad 30. Velja pa molitvenik rdečobrezan 2-50 K. Naroča se lahko takoj pri „Tiskovnem društvu“ v Kranju.

Ganglional

je iz najboljših rastlin in po lastni sestavi pripravljen čaj, kateri se rabi z vspehom kot

domače sredstvo proti živčnim obolelostim.

Učinek tega čaja se pokaže posebno v tem, ker umiri živce, lajša bolečine, redi kri, odpravi krče, povrne spanec, sploh vpliva kar najbolje na telesno moč in dobro razpoloženje, kakor tudi na prebavo.

Ganglional se dobi pristen edino le pri c. in kr. dvornem in komornem založniku

JULIJU BITTNERJU, lekarnarju

Reichenau, Nižje Avstrijsko.

Cena eni škatljici z natančnim navodilom 3 krone. Dobi se se pa tudi v vseh lekarnah, drugače pa od zgorajšnje lekarnе proti pošiljavi 3 krone poštnine prosto.

Velika množina

biciklov

novih proorsnik in že rabljenih se dobi po zelo nizki ceni v novi trgovini pri „Stari pošti“ v Kranju.

Umetni zobje!

Ne da bi se izruvale zobne korenine, se ustavljajo

amerikanski umetni zobje

posamezno ali celo zobovje, kakor se tudi

plombirajo zobje

21

vsak dan od 8. ure dopoldne do 6. ure zvečer v konc. zobotehničnem ateljeju

O. Seydl, Ljubljana.

Stritarjeva ulica št. 7.

Vizitnice, kuverte, pisemske papirje, računske zaključke ter sploh vsa v to stroko spadajoča dela izvršuje najličneje in ceno TISKARNA „TISK. DRUŠTVA“ V KRANJU

Kupujte razno manufakturno in galanterijsko blago vedno le pri

„Prvi gorenjski razpošiljalnici“ Ivan Savnik, Kranj

ki prodaja dobro in trpežno blago po najnižjih cenah.